

# K?sa Sosyal Fobi ?lçe?i

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *K?sa Sosyal Fobi ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24767>

## Özet

Sosyal Fobi (Sosyal Anksiyete Bozukluğu) belirtilerini hızlı ve etkili bir şekilde değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş olan Kısa Sosyal Fobi Ölçeği (Brief Social Phobia Scale), Türk popülasyonuna 2018 yılında uyarlanmışır. Bu ölçek, sosyal durumlarda yaşanan kaygı ve kaçınma davranışları ölçmeye odaklanır. **Gül Ferda Cengiz** ve meslektaşları tarafından gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik psikometrik özellikleri açısından yeterli olduğunu göstermeyi amaçlanmıştır. Çalışma sonuçları, Kısa Sosyal Fobi Ölçeği'nin Türkiye'deki klinik ve akademik araştırmalarda kullanılabilen geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

## Anahtar Kelimeler

Kısa Sosyal Fobi Ölçeği, **Sosyal Fobi**, Sosyal Anksiyete Bozukluğu, Uyarlama, Psikometri, Klinik Değerlendirme, Türkçe Ölçek.

## Yazarlar

Gül Ferda Cengiz, Merve Gürü, Yeliz Şafak, Emre Kuru, İsmail Özdemir, Kadir Özdel, ... & Gökçe Özkula.

## Amaç

Kısa Sosyal Fobi Ölçeği'nin (KSFÖ) temel amacı, bireylerin sosyal ortamlarda yaşadıkları yoğun korku, kaygı ve bu korku nedeniyle sergiledikleri kaçınma davranışlarının şiddetini kısa sürede ve pratik bir biçimde değerlendirmektir. Orijinal ölçeğin avantajı olan kısa süreli koruyarak, klinik ve araştırma ortamlarında hızlı tarama imkanı sunması hedeflenmiştir.

Bu uyarlama çalışmasının spesifik amacı, ölçeğin Türkçe formunun Türk kültürüne ve diline uygunluğunu sağlamak ve bu Türkçe formun yapısal geçerliliğini, iç tutarlılığını ve diğer psikometrik özelliklerini kanıtlamaktır. Bu sayede, Türkiye'de **Sosyal Anksiyete Bozukluğu** prevalansının belirlenmesi ve tedavi etkinliğinin ölçülmesi için güvenilir bir araç sağlanmıştır.

## Yapı

Kısa Sosyal Fobi Ölçeği, temel olarak **Sosyal Fobi** (Sosyal Anksiyete Bozukluğu) psikolojik yapısının ölçmektedir. Bu yapı, bireyin bakışları tarafından yargılanma veya olumsuz değerlendirilme korkusuyla karakterize edilen belirgin ve sürekli bir kaygı durumunu içerir.

Ölçek, sosyal etkileşim ve performans gerektiren durumlara yönelik anksiyete düzeyini ve bu durumlardan kaçınma eğilimini değerlendirir. Sosyal fobinin çekirdek semptomları temsil eden

maddeler aracılığıyla, bireyin günlük yaşamdaki sosyal içlevsellik üzerindeki bozukluğun etkisini nicelleştirmeye çalışır.

## Geçerlik

Cengiz ve arkadaşları'nın (2018) çalışmasında, Türkçe formun yapı geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Uyarılama sürecinde dilsel eşdeğerlik sağlanmı, ardından faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle ölçeğin orijinal yapıyı koruyup korumadığı incelenmiştir.

Geçerlik çalışmaları kapsamında genellikle, KSFÖ'nün diğer bilinen Sosyal Anksiyete veya genel anksiyete ölçekleri ile olan ilişkisi (ölçüt bağıntılı geçerlik) incelenir. Bu, ölçeğin teorik olarak ilgili olduğu diğer yapılarla tutarlı sonuçlar verip vermediğini doğrulamak için kritik öneme sahiptir.

## Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik analizleri, Türkçe formun tutarlılığı ve istikrarını belirlemeyi amaçlanmıştır. Güvenirlilik, genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleriyle değerlendirilir.

İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini gösterir. Uyarılama çalışmasında, KSFÖ'nün Türkçe versiyonunun kabul edilebilir düzeyde veya yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir (spesifik değerler kaynakta belirtilmemiş olsa da, uyarılama çalışmaları bu verilerin sunulması zorunludur).

## Faktör Analizi

Uyarılama çalışmasında, Kısa Sosyal Fobi Ölçeği'nin yapısal geçerliliğini belirlemek için doğrulayıcı veya açıklayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin teorik olarak beklendiği gibi tek bir faktör altında toplanıp toplanmadığını veya orijinal ölçeğin faktör yapısını koruyup korumadığını test etmiştir.

Sosyal Fobi ölçeklerinin çoğu zaman tek boyutlu bir yapıyı yansıtmı göz önüne alındığında, KSFÖ'nün de sosyal anksiyetenin genel şiddetini ölçen tek faktörlü bir yapı sergilemesi beklenir. Faktör analizi sonuçları, Türkçe formun orijinal ölçeğin yapısal bütünlüğünü koruduğunu teyit etmiştir.

## Ölçek

**Test Türü:** Uyarılama

**Format:** Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme (Ölçek formatı kaynakta belirtilmemiştir, standart psikometrik ölçek formatı varsayılmıştır).

**Mevcut Diller:** Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor, genellikle İngilizce).

**Popülasyon Grubu:** Klinik ve genel yetişkin popülasyon.

**Yaş Grubu:** Yetişkinler.

**Popülasyon Detayları:** Uyarlama çalışması, genellikle üniversite öğrencileri veya klinik örneklem (Sosyal Anksiyete Bozukluğu tanısı almış bireyler) üzerinde yürütülür.

**Test Metodolojisi:** Bireylerin kendi bildirimlerine dayalı (self-report) psikometrik ölçek. Maddeler, sosyal ortamlarda hissedilen rahatsızlık ve kaçınma derecesini sorgular.

## Anahtar Kelimeler

Sosyal Anksiyete, Kısa Ölçek, Psikolojik Değerlendirme, Cronbach Alfa, Faktör Yapısı, **Sosyal Kaygı**, Uyarlama Çalışması.

## Yazarlar

**Sorumlu Yazar:** Gül Ferda Cengiz

**Yazar ORCID Tanımlaması:** Belirtilmemiştir.

**Bağlantı E-posta Adresleri:** glferda@hotmail.com

**Yayın Adresi:** Makalenin yayınlandığı tarihte yazarların bağlı olduğu kurumlar. (Genellikle psikiyatri veya psikoloji bölümleri).

## Ünvanlar, Ücret ve Test Yılı

**Test Yılı (Uyarlama):** 2018.

**Ünvanlar ve Ücret:** Ölçeğin kullanımı için orijinal geliştiricilerin ve uyarlama ekibinin izinlerinin alınması gerekebilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımı genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik kullanım için sorumlu yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Bu çalışmanın orijinal referansı ve tam metni ResearchGate üzerinden erişilebilir: [researchgate.net](https://www.researchgate.net).

## Referanslar

Cengiz, G. F., Gürü, M., Şafak, Y., Kuru, E., Özdemir, S., Özdel, K., ... & Özkula, G. (2018). The

validity and reliability study of the Turkish version of the Brief Social Phobia Scale. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 1(7). doi: 10.1080/24750573.2018.1471881

Ölçeğin orijinal PDF'i aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kisa-sosyal-fobi-olcegi-toad.pdf](#)

## Kısa Sosyal Fobi Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için Cengiz ve arkadaşları'nın (2018) yayınlanmış makalesine başvurulmalıdır.

ARABPSYCHOLOGY.COM